

1
(DESPRE FIU)

Poate copilul nu se grăbea. Sau poate cea care nu se grăbea eram eu. Obişnuiam să privesc pe fereastră – aceeaşi fereastră dublă – pe care alt copil şi altă femeie căzuseră cu mult timp în urmă, iar cu vremea amintirea lor s-a şters – ca să nu uit că viaţa merge înainte, chiar dacă în jurul meu totul pare uneori tăcut şi liniştit. Ca să nu uit de existenţa celui care într-o zi s-a hotărât să crească în trupul meu. Sau să am un sentiment de dragoste, de speranţă. Dar nici măcar atât!

Nu m-a vestit nimeni, niciodată. Dacă mă aşteptam să aud coruri de arhangheli, să primesc vizita unei creaturi speciale care să-mi spună: „Felicitări, a sosit şi clipa ta“, sau pur şi simplu să mă simt fericită, m-am înşelat. A venit pe neaşteptate, ca o rudă picată pe cap. A fi mamă, pentru mine – şi poate pentru toate femeile din familia mea – e doar o îndeletnicire: preţul sângelui nostru. Un chin care începe cu nouă luni înainte de naştere şi se sfârşeşte doar cu moartea noastră. Aşa s-a întâmplat cu mama. Care şi-a pierdut capul, în adevăratul sens al cuvântului, pentru noi.

Copiii, un blestem. Mai bine să pierd sânge în fiecare lună.

Greţurile n-au trecut nici după primele trei luni. Poate şi din această cauză îmi era imposibil să uit ziua în care mi-am dat seama că în trupul meu ceva nedefinit se schimbuse.

– Azi nu mă simt bine, cred că voi sta în pat. Spune-i cămăraşului că mă ocup de el mai târziu.

Se întoarce şi are ochi de pisică. Cu mustaţa pe care o are, nu aştept decât să miorlăie. Dar în loc de asta, răspunde:

– Eşti însărcinată.

Şi o spune aşa, liniştit, ca şi cum ar vorbi despre vreme sau despre mâncarea de azi. În acest timp împătoreşte bucăţi de stofă. Simt un nod în gât.

– Ce tot spui? Nu bate câmpii!

Şi-mi privesc pântelecele sub jupon, atât de alb şi neted ca întotdeauna şi aproape că mă îndoiesc de cuvintele ei. Dădaca mea trebuie să se fi înşelat, nu mi se poate întâmpla tocmai mie. E doar o glumă, nimic mai mult.

Dar, din păcate, are dreptate. Monstrul începuse să crească, punând stăpânire pe puterile mele. De la început şi-a ocupat locul, „sunt aici, mămico, am sosit“. Miracolul vieţii, râd eu. Singurul miracol ar fi fost să pot mânca fără să vomit după ultima îmbucătură.

„Iubitul“ meu Sancho de Trastamara a fost cel care s-a bucurat cel mai mult.

Într-un fel sau altul simţea că învinsese natura şi pe femeia care nu întotdeauna îi făcuse viaţa uşoară. De câte ori mă duceam la el îmi reproşa că din cauză că

sunt bătrână nu voi avea niciodată urmași. Spunea sau cel puțin o gândea că aveam pânțele sterpe.

– Să închinăm pentru asta! spuse, pocnindu-și palmele.

Am reușit să scap invocând faptul că vinul ar putea face rău copilului, că am nevoie de somn și că vom avea destul timp ca să sărbătorim. Consimți. „Poți să te retragi“, spuse. „Ce atent“, mi-am zis. Ca și cum aș avea nevoie de permisiunea lui. Bănuiesc – după urletele și zgomotele care ajung până la mine în iatac – că petrece cu cavalerii lui și cu prima femeie ieșită în cale, pe care o va duce în patul său. Soțul meu, când își pierde controlul – lucru obișnuit la el – nu e în stare să deosebească o grăsană de o slăbănoagă sau o urâtă de o femeie cu adevărat monstruoasă.

Nu știu cât am plâns în noaptea aceea. Am plâns până n-am mai putut. Știam că sunt singură și mă simțeam bolnavă. Bolnavă din cauza copilului nedorit. Și, cu toate că acum sunt mare, niciodată n-am avut atâta nevoie de cineva care să-mi aline durerea. M-a bătut chiar gândul să-mi înfig un pumnal sau mai știu eu ce în pânțele, pentru ca să termin cu cel care urmează să fie fiul meu (ca o bucată de carne înfiptă într-o țeapă).

– Nu-ți face griji, fetițo, îmi spunea doica mângâindu-mi părul, gândește-te că așa scapi de îndatoririle conjugale.

Iar eu plângeam și mai tare, deoarece după atâția ani, „îndatoririle conjugale“ deveniseră o simplă rutină, care abia dacă mai dura. Le lași să-ți cadă pe cap,

închizi ochii, îți golești mintea. Totuși, când ai un copil, e pe viață.

Se va naște, ca toți ceilalți, scăldat în sânge, sângele meu – îmi spuneam cu dramatismul situației – vărsat de această lighioană nedorită.

Îl vedeam crescând, răsucindu-se în măruntaiele mele ca niște gaze nedorite și mă ciupea în loc să stea cuminte. „Pleacă“, îi șopteam.

Puțin îmi păsa de ce va face, mă gândeam, nu voi fi în stare niciodată să fiu la fel ca mama sau ca femeia cealaltă. Nu voi putea să-l iubesc deloc pe acest copil. Nu-mi amintesc dacă în luna a patra sau a cincea de sarcină soțul meu trebui să plece de la castel și să se întâlnească cu episcopul de Segovia, Juan Sierra. În curând trebuia să se reunească Parlamentul și avea de rezolvat anumite probleme cu fratele său, regele, care atunci se găsea în apropiere la Toro, pentru a dispune plata unei noi sume de bani. Și pentru a cădea de acord cu administrația pontificală, înainte ca restul clerului și țărării să se năpustească asupra lui cu jalbele.

M-am bucurat, ca de fiecare dată când pleca. În sfârșit, voi avea tot domeniul numai pentru mine, ca să mă plimb, să călăresc (în ciuda sfaturilor tuturor celor care vedeau în această simplă pasiune un pericol pentru viitorul rod al pântecelui meu). Puteam chiar să-i chem pe comedianții de la castelele din apropiere sau pe poeți și trubaduri, ca să ne informeze despre ultima modă din Franța sau din Anglia. Castelul în vremea femeilor.

Gata cu urletele din curte, cu banchetele, cu târfele. Până și o sarcină ca a mea, grea și nedorită, putea

deveni suportabilă în asemenea situație. „Cine știe, îmi spuneam, s-ar putea să aibă loc chiar un accident nefecit și oh! adio mică larvă!“

Totuși, de data aceasta avea să fie altfel, cu toate că puțin îi păsa că sunt însărcinată sau că toți îl sfătuiau să nu fac această călătorie care va dura atâtea ore.

– Tu vii cu mine, și pe buze îi apăru surâsul imperceptibil pe care îl urăsc atât de mult (iar degetul lui îmi împunge pieptul ca un ac). O să poruncesc să-ți înșeueze calul și vom pleca în zori, deoarece călătoria e lungă și drumurile primejdioase.

M-am prefăcut că leșin, am cerut să-mi aducă săruri și ierburi care să mă pună pe picioare.

– Te simți bine! nu întreabă, afirmă.

Ca întotdeauna încântător, preocupat de soția sa, de sănătatea ei.

Eu, întinsă pe jos ca o cârpă.

Iar femeile din jurul meu: oh, câtă cruzime.

Cred că a făcut asta nu ca să mă necăjească, ci pentru a-și avea fiul aproape. Nu avea încredere în mine. Și cu toate că știa foarte bine că nu mai cunoscusem alt bărbat (în sensul biblic) de când m-am căsătorit cu el – chiar dacă, trebuie să recunosc, uneori fusesem tentată – ceva din firea lui îl făcea să se îndoiască de toate. Neîncrederea în persoană. Mereu se temea de ceva: de aer că poate aduce furtună, de prietenii care îl îmbrățișau, că poate în mână au ascuns un pumnal, de propria familie. Dintre toate temerile cred că ultima nu era lipsită de sens, câte războaie nu aduseseră Castiliei și câte nu vor mai aduce luptele dintre

frați, fii, cumnați și ceilalți membri ai familiei soțului meu! Câte vieți curmate! Și a lui pe deasupra.

– Nu-i nimic, nu-i nimic, își mișcă mâinile de parcă ar goni muște. Începe să-ți strângi lucrurile.

Chiar dacă nu voiam să merg la Segovia, călătoria mi-a făcut bine. Am vomat doar puțin și chiar dacă dormeam pe unde apucam, m-am odihnit ca niciodată. Îmi pregătiseră un chervan, dar eu n-am vrut deloc să mă urc în el: nu numai ca să nu fiu de acord cu el de la bun început, așa cum pe bună dreptate va spune (vrei numai să mă contrazici; iar eu: oare? cum poți gândi astfel despre mine?), ci pentru că îmi plăcea să călăresc.

În hanuri dormeam în încăperi separate și pe drum nu ședeam alături: cel puțin în privința asta eram de acord, cu cât vom fi văzuți mai puțin împreună, cu atât mai bine.

Este ciudată libertatea pe care o simți călare. Ca și cum o parte din tine e animalică, aproape sălbatică. Chiar dacă mereu te temi, este reconfortant. Când îl faci pe animal să răspundă la cea mai mică înclinare a corpului tău, să pară că înțelege ce gândești, te cuprinde o senzație de putere, pe care cu greu o simți în altă situație. Cu calul meu, spre deosebire de ceea ce simțeam alături de soțul meu, eram complici.

El, Sancho, se desfăta la fel ca mine: când își înfișea pintenii și slăbea frâul, nu mai era încruntat și fața i se lumina de parcă n-avea altă obligație în viață decât să-și mâne armăsarul pe drumul cel mai scurt și sigur. La sfârșitul zilei, chiar el se însărcina să controleze mâncarea, apa, șaua și copitele. Văzându-l astfel,

aproape că puteam să uit că-l uram dintotdeauna, de când îl văzusem. Ură la prima vedere.

Nu știu de ce, după moartea tatei, fratele meu a așteptat atât de mult ca să-mi găsească un soț. Desigur, după ce am trecut de douăzeci de ani, trupul meu poate că era mai puțin ispititor pentru bărbați. Dar ce importanță are? O soție, după ei, nu trebuie să fie tânără, așa trebuie să fie amantele, ci să aibă alte calități pe care eu le aveam din plin. Prețul meu politic era același. Iar ocazii au fost destule. Oricare conte mi-ar fi acceptat mâna (și moștenirea care îmi revenea, mai ales din partea mamei), încântat de norocul care a dat peste el. Și, fără falsă modestie, oricât ar fi dorit bârfitoarele – în general femei bătrâne și fără dinți – rămăsesem la fel de frumoasă, ca mama mea.

Bănuiesc că Fernando, care s-a trezit dintr-odată încoronat rege, nu se simțea încă în largul lui în acest rol. Bietul de el a fost mereu cam nehotărât, iar după plecarea celeilalte surori și a lui Juan, doar eu mai rămăsesem lângă el.

Dacă a consimțit la măritișul meu, n-a făcut-o pentru pacea de la Santarem, pe care a trebuit s-o semneze cu Castilia, ci pentru Leonor, cumnata mea, care, cu toate că ne înțelegeam bine, nu știa cum să scape de mine.

E ciudat, dar toți când vorbesc despre ea o consideră o biată răpită, silită să se mărite cu un bărbat pe care nu-l iubea. Pe toți aceștia i-aș invita să trăiască o zi alături de regii lor, ca să-și dea seama ce prostii spun. Fratele meu este chipeș, în ciuda fâlcii căzute, pe care

știe s-o mascheze foarte bine atunci când pozează pictorilor.

Și cu asta gata, este singura lui calitate: a fost pașnic, a fost un rege bun pentru că a știut să se înconjoare de consilieri valoroși și de o femeie care să se opună slăbiciunii lui. A fost regele năuc. Inconștient. Slab de înger. Și n-a fost nici o răpire. Totul a fost un plan pus la cale în mod strălucit de către o femeie care cu adevărat merită să fie regină. A scăpat de bărbatul ei și a reușit să se mărite cu regele, fără să pară că din asta câștigă ceva, sau cum ar spune limbile mai ascuțite: o viperă. Iar dacă pe acest regat al Portugaliei n-au pus mâna castilienii e numai datorită faptului că, așa cum se spune în popor, ea poartă pantalonii. Și de aceea nu puteam să n-o plac. Știam că nici eu nu-i sunt indiferentă, dar trebuia să scape de mine. Păcat!

La palat totul își are timpul său, dar ea n-a avut nevoie de asta.

– Să se mărite, a spus într-o seară, în timpul cinei.

Cu toate că purta coroana regală, manierele ei nu erau prea regești.

Tăceam și priveam. Eram curioasă să aud ce va spune fratele meu.

Se înecă, sorbi vinul și o pată roșie îi apărură în jurul buzelor.

– Ce? întrebă într-un târziu.

– Uite ce e, dragule, fiindcă așa îi spunea, chiar și în public, nu vezi că îi strici viitorul?

Mă uit și eu lung la ea. E drept că femeia asta știe să vorbească: să-mi strice viitorul? Oare prin căsătorie

voi avea un viitor mai strălucit decât dacă aş rămâne alături de fratele meu la tron?

Mă stăpânesc. Aştept să mă apere fratele meu.

– Nu ştiu, Leo, așa îi spunea el, ca un adevărat prost, crezi tu asta?

Nu pot să mai aştepte și să vorbească despre asta în iatacul lor, ca orice pereche care se înțelege, ci trebuie să trâmbițeze viitorul meu, așa cum spune ea, de față cu toți. Mușc o bucățică de pâine.

– Desigur! E cel mai bun mod de a arăta Castiliei bunăvoința noastră, și apăsă pe *noastră*. Crezi oare că cinci galioane și expulzarea înfumuraților îi ajung? Nu, nu. Știi și tu cum sunt lucrurile astea. Tu, dragule, vrei o pace trainică, nu-i așa? Și ce dovadă de mai bună credință ai da decât căsătorindu-ți propria soră cu oricare – și apăsă pe *oricare* – dintre nobilii săi?

Cred că în clipa asta am căscat gura până a atins masa. Ce mai aşteaptă fratele meu ca să-mi ia apărarea?

„Nu – ar fi trebuit să spună – Beatriz este sora mea, trebuie să rămână alături de mine, este de importanță vitală pentru regat.“ Dar în loc de asta răspunde:

– Da, poate că ai dreptate.

Iar ea se tolănește în jilț și ia un bob de strugure cu degetele. În loc să-l strivească, așa cum aş face eu în locul ei, îl bagă în gură și îl mestecă.

Nunta a avut loc la nouă aprilie o mie trei sute șaptezeci și trei.

Și ploua.

Prin căsătoria mea încercaseră să rezolve problema luptelor dintre cele două regate. Eu eram prețul pentru ofensele provocate de capul nu prea lucid al fratelui

meu. El, care nu a strălucit niciodată prin clarviziune politică, sprijinise în timpul războaielor fratricide în care se înfruntaseră regele Pedro I cu Enrique de Trastámara pe cel care avea să piardă. Astfel că, o dată în plus, înfrânți de oștile castiliene și adunați la o mie trei sute șaptezeci și unu la Alcoutim, Fernando se învoi să se căsătorească cu altă Leonor: fiica regelui Enrique, adăugând la alte condiții economice mai puțin împovărătoare, pe cea ca noul rege al Castiliei să nu invadeze Portugalia. Dar chiar atunci îi ieși în cale cealaltă Leonor, Leonor Telles (desigur, sora uneia dintre doamnele mele de cea mai mare încredere) și toate bunele intenții se năruiră: pacea de la Alcoutim, tratatul de la Tui. Iar cumnata mea, care a considerat întotdeauna că am o influență nefastă asupra fratelui meu, hotărî că cel mai bun mod de a prinde doi iepuri dintr-un foc era să semneze o nouă pace, prin care să scape de Castilia și de mine.

Doica mea a avut sarcina să-mi prindă vâlul cu niște agrafe care mi-au intrat atât de puternic în cap încât, atunci când le-am scos, a trebuit să-mi pipăi țeasta ca să văd dacă nu e ciuruită.

– Stați liniștită, îmi spunea.

Și sunt convinsă că, dacă aş fi avut paisprezece ani, vârsta obișnuită a miresei, în loc de douăzeci și șase pe care îi aveam, nu s-ar fi dat în lături să-mi tragă o palmă.

La intrarea în catedrală (care în acea clipă îmi părea mai mult ca oricând o fortăreață) mi se murdări toată trena rochiei și vâlul, destul de lung, de noroi. Așa că mersul spre altar a fost o adevărată tortură.